

Σειρά Προβλημάτων 2

Ημερομηνία Παράδοσης: 24/02/20

Άσκηση 1 [12 μονάδες]

Να δώσετε κανονικές εκφράσεις που να περιγράφουν τις πιο κάτω γλώσσες.

(i) $\{ w \mid \eta \ w \text{ είναι μια λέξη επί του αλφάβητου } \{0,1\} \text{ η οποία αναπαριστά ένα ακέραιο σε δυαδική μορφή που είναι πολλαπλάσιο του } 4 \}$

(ii) $\{ w \in \{a,b\}^* \mid \eta \ w \text{ περιέχει τη συμβολοσειρά } ab \text{ ακριβώς } 2 \text{ φορές αλλά όχι στο τέλος} \}$

(iii) $\{ w \in \{0,1,2\}^* \mid w = uxn, \text{ όπου } x \in \{0,1,2\}, u, v \in \{0,1,2\}^* \text{ και δεν υπάρχει σύμβολο } \gamma \text{ στην ακολουθία } v, \text{ τέτοιο ώστε, } x < \gamma \}$

(iv) Θεωρήστε έναν ανελκυστήρα που εξυπηρετεί 3 ορόφους (ισόγειο, πρώτος όροφος, υπόγειο). Χρησιμοποιούμε τα σύμβολα U και D για να περιγράψουμε ότι ο ανελκυστήρας κατεβαίνει ένα όροφο ή ανεβαίνει ένα όροφο, αντίστοιχα. Με αυτό τον τρόπο, μπορούμε να περιγράψουμε μια ακολουθία κινήσεων του ανελκυστήρα ως μια λέξη στο $\{U,D\}^*$. Υποθέτουμε ότι ο ανελκυστήρας ξεκινά από το ισόγειο. Τότε, η λέξη UDUDD αναπαριστά την κίνηση όπου ο ανελκυστήρας ξεκινώντας από το ισόγειο ανεβαίνει στον πρώτο όροφο, κατεβαίνει στο ισόγειο, ανεβαίνει ξανά στον πρώτο όροφο, και μετά κατεβαίνει στο υπόγειο. Η λέξη ε αντιστοιχεί στην περίπτωση που ο ανελκυστήρας δεν έχει κινηθεί. Η λέξη DD δεν αναπαριστά κίνηση αφού από το ισόγειο ο ανελκυστήρας δεν μπορεί να κατεβεί δύο φορές (δεν υπάρχει όροφος κάτω από το υπόγειο).

Θεωρήστε τη γλώσσα $\Lambda \subseteq \{U,D\}^*$ που περιλαμβάνει όλες τις λέξεις που αναπαριστούν δυνατές κινήσεις του ανελκυστήρα. Να δώσετε μια κανονική έκφραση για τη γλώσσα Λ και να εξηγήσετε την απάντησή σας.

Άσκηση 2 [12 μονάδες]

Θεωρήστε το μη ντετερμινιστικό αυτόματο $(Q, \Sigma, \delta, 1, F)$ με

- σύνολο καταστάσεων το $Q = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$,
- αλφάβητο το $\Sigma = \{a,b\}$,
- σύνολο τελικών καταστάσεων το $F = \{6\}$, και
- συνάρτηση μεταβάσεων δ όπως ορίζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

δ	a	b	ϵ
1	{4,5}	$\emptyset$	{2}
2	{3}	$\emptyset$	$\emptyset$
3	{6}	{1}	$\emptyset$
4	$\emptyset$	{5}	$\emptyset$
5	$\emptyset$	{2}	{2,6}
6	$\emptyset$	{6}	$\emptyset$

(α) Να παρουσιάσετε το αυτόματο γραφικά μέσω ενός διαγράμματος μεταβάσεων.

(β) Να μετατρέψετε το αυτόματο από το σκέλος (α) σε ένα ισοδύναμο ντετερμινιστικό αυτόματο χρησιμοποιώντας τον σχετικό αλγόριθμο (Διαφάνειες 2-37 – 2-38).

Άσκηση 3 [25 μονάδες]

(α) Θεωρήστε τις πιο κάτω γλώσσες:

$$\Lambda_1 = \{ w \in \{a,b\}^* \mid \text{ο αριθμός των } a \text{ στην } w \text{ είναι πολλαπλάσιο του } 3 \}$$

$$\Lambda_2 = \{ w \in \{a,b\}^* \mid \eta \ w \ \text{τελειώνει σε } a \}$$

(i) Να κατασκευάσετε αυτόματα A_1 και A_2 που να αναγνωρίζουν τις γλώσσες Λ_1 και Λ_2 , αντίστοιχα.

(ii) Να μετατρέψετε το αυτόματο A_1 σε ένα καινούριο αυτόματο A_3 που να αναγνωρίζει το συμπλήρωμα της γλώσσας Λ_1 .

(iii) Να συνδυάσετε τα αυτόματα A_2 και A_3 για να δημιουργήσετε ένα καινούριο αυτόματο B το οποίο να αναγνωρίζει την πιο κάτω γλώσσα:

$$\Lambda = \{ w \in \{a,b\}^* \mid \text{ο αριθμός των } a \text{ στην } w \text{ δεν είναι πολλαπλάσιο του } 3 \text{ και } \eta \ w \ \text{τελειώνει σε } a \}$$

(iv) Να μετατρέψετε το αυτόματο B σε ισοδύναμη κανονική έκφραση χρησιμοποιώντας τον σχετικό αλγόριθμο (Διαφάνεια 3-20).

Άσκηση 4 [35 μονάδες]

Να αποφασίσετε κατά πόσο οι πιο κάτω γλώσσες είναι κανονικές αιτιολογώντας με ακρίβεια τις απαντήσεις σας.

(α) $\{a^m b^n \mid n, m \geq 0, \text{ το } m \text{ είναι άρτιος ακέραιος αν και μόνο αν το } n \text{ είναι άρτιος ακέραιος}\}$

(β) $\{c^n a^m c^k b^n \mid n, m, k \geq 0\}$

(γ) $\{(10)^m 1^n \mid m \geq n \geq 0\}$

(δ) $\{(10)^m 1(01)^n \mid m \geq n \geq 0\}$

(ε) $\{a^{n^3} \mid n \geq 0\}$

Άσκηση 5 [16 μονάδες]

Ένα πεπερασμένο αυτόματο με απαγορεύσεις (για συντομία ΠΑΑ) αποτελεί μια πλειάδα $(Q, \Sigma, \delta, q_0, F)$, όπου Q είναι το σύνολο καταστάσεων του αυτόματου, με q_0 την αρχική κατάσταση, F το σύνολο με τις καταστάσεις αποδοχής του αυτόματου, Σ το αλφάβητο του αυτομάτου, και $\delta: (Q \times (\Sigma \cup \bar{\Sigma})) \rightarrow Q$ τη συνάρτηση μεταβάσεων του αυτόματου. Η διαφορά ενός ΠΑΑ από ένα DFA εντοπίζεται στο γεγονός ότι οι μεταβάσεις του μεταγράφονται με σύμβολα από το σύνολο $\Sigma \cup \bar{\Sigma}$, όπου $\bar{\Sigma} = \{\bar{a} \mid a \in \Sigma\}$. Διαισθητικά, αν $\delta(q, \bar{a}) = t$, τότε κάθε φορά που το αυτόματο βρίσκεται στην κατάσταση q και το σύμβολο εισόδου **δεν είναι** το a , το αυτόματο προχωρά στην κατάσταση t .

Να αποδείξετε ότι η κλάση των γλωσσών που αποδέχονται τα ΠΑΑ είναι η ίδια με την κλάση των γλωσσών που αποδέχονται τα DFA, δηλαδή, οι κανονικές γλώσσες.